

Hallituksen toimintakertomus 2008

Yleistä

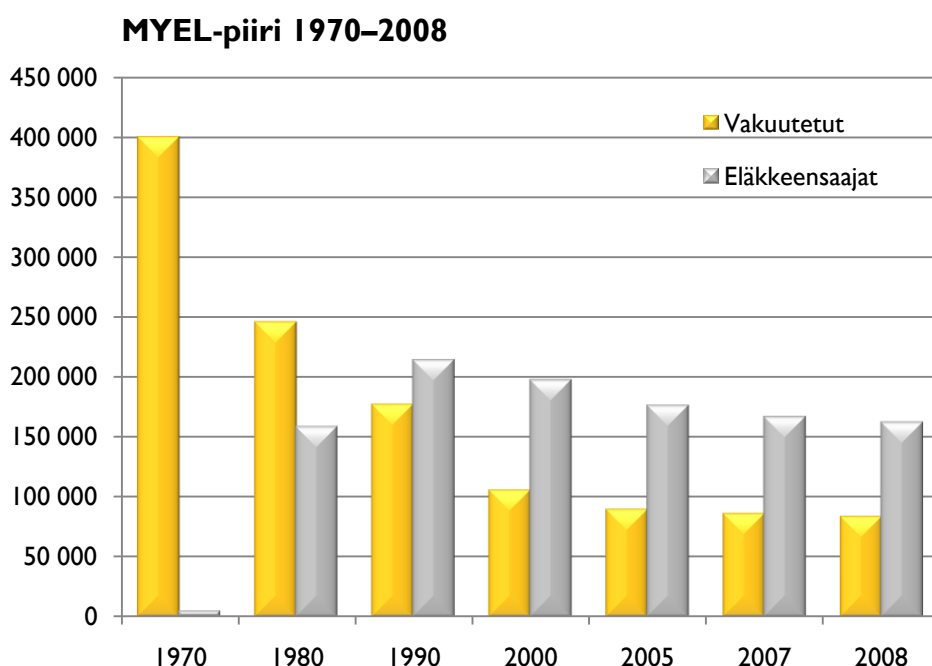
Vuosi 2008 oli Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) 39. toimintavuosi.

Melalla oli vuoden 2008 lopussa asiakkainaan 84 063 MYEL-vakuutettua, 100 691 MATA-vakuutettua ja 162 095 eläkkeensaajaa.

MYEL-vakuutettujen määrä väheni edellisestä vuodesta 2,9 prosenttia, MATA-vakuutettujen 1,9 prosenttia ja eläkkeensaajien 2,7 prosenttia.

Vuonna 2008 eduskunta päätti, että Mela saa hoidettavakseen uuden asiakasryhmän, apurahansaajien, lakisääteisen eläke- ja tapaturmavakuuttamisen 1.1.2009 alkaen. Uuden asiakasryhmän tuloon valmistauduttiin huolella, vaikka lakimuutokset maatalousyrittäjän eläkelakiin ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin hyväksyttiin eduskunnassa vasta joulukuussa. Apurahansaajia varten tehtiin muutoksia atk-sovelluksiin, kehitettiin asiakaspalveluorganisaatiota ja suunnattiin viestintää apurahansaajille, heidän järjestöilleen sekä apurahojen maksajille.

Vuosi oli nimetty työterveyden ja -turvallisuuden Työ ja hyvinvointi maaseudulla -teemavuodeksi. Teemavuoden yhteistyökumppaneiden, ProAgrian, MTK:n, SLC:n ja Työterveyslaitoksen, kanssa järjestettiin lähes sata työterveysaiheista viljelijätilaisuutta. Teemavuonna korostettiin erityisesti työterveyshuollon tärkeyttä maatalousyrittäjille. Kampanja tavoitti noin 18 000 maatalousyrittäjää. Työterveyshuoltoon liittyi 2 050 uutta asiakasta, mikä on kaksinkertainen määrä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Työterveyshuoltoon kuuluu nyt 39 prosenttia MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä.

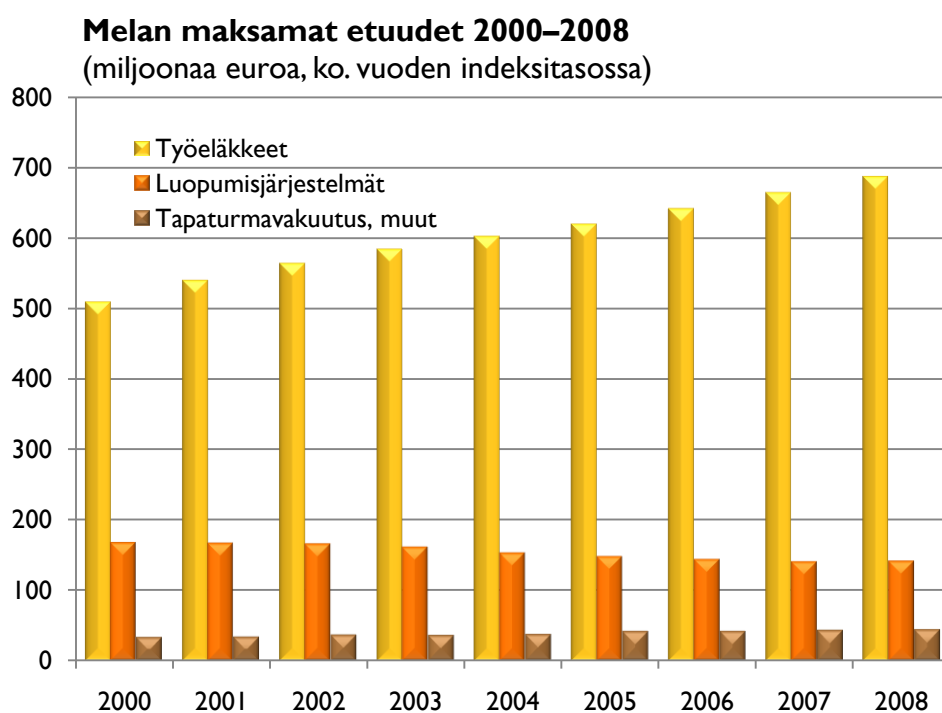
Kuva 1. MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä on 2000-luvulla vähentynyt 20,7 prosenttia ja eläkkeensaajien määrä 17,7 prosenttia. Vuonna 2008 MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä väheni 2,9 prosenttia ja eläkkeensaajien määrä 2,7 prosenttia.

Vuonna 2008 Mela jatkoi sähköisten asiakaspalveluiden kehittämistä. Helmikuussa julkaistiin täysin uudistuneet internetsivut. Sähköiset asiointipalvelut on kolmas palvelukanava asiamiesten ja puhelinpalvelun rinnalla. Mela-turva-asioitaan hoiti sähköisesti 1 100 asiakasta kuukaudessa. Julkisilla internetsivuilla vieraili 9 700 kävijää kuukaudessa. Internetsivujen käyttö lisääntyi 22 prosentilla edellisestä vuodesta.

Vuonna 2008 postitettiin asiakkaille ensimmäistä kertaa työeläkeote. Työeläkeotteen saivat lähes kaikki työkäiset suomalaiset.

Melan kautta maksettujen etuuksien ja palveluiden arvo oli 1 068,2 miljoonaa euroa (v. 2007: 1 047,5 M€) (sisältää maatalouslomituksen).

Vuoden aikana Melassa ratkaistiin 70 628 vakuutus- tai etuushakemusta eli 288 hakemusta jokaisena arkipäivänä. Hakemusten kokonaismäärä oli 2,0 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna.

Kuva 2. Melan maksamat etuudet vuosina 2000–2008. Vuonna 2008 Mela maksoi työeläkkeitä 684,9 miljoonaa euroa, luopumisjärjestelmien etuuksia 140,7 miljoonaa euroa ja tapaturmavakuutuskorvauksia ja muita korvauksia 43,1 miljoonaa euroa.

Maatalousyrittäjän eläkevakuutus (MYEL)

MYEL-vakuutus

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutetaan maatalousyrittäjätyötä tekevät maanviljelijät, metsätalousyrittäjät, kalastajat ja poronhoitajat sekä heidän perheenjäsenensä. Vakuutus on vapaaehtoinen, jos maatalousyrittäjä on pieni tai yrittäjän työpanos yrityksessä jää vuodessa alle 3 280 euron rajan (v. 2009). Muutoin MYEL-vakuutus on pakollinen.

Eduskunta teki joulukuussa 2008 maatalousyrittäjän eläkelakiin apurahansaajia koskevia muutoksia. Myös apurahansaajat eläkevakuutetaan 1.1.2009 alkaen MYEL:iin mukaan.

Maatalousyrittäjän eläkevakuutukseen kuului vuoden 2008 lopussa 84 063 vakuutettua kaikkiaan 57 355 yrityksestä. MYEL-vakuutettuja henkilöitä tilaa kohden oli siten 1,5. Vakuutetuista oli miehiä 55 550 (66 %) ja naisia 28 513 (34 %). Vapaaehtoisia MYEL-vakuutuksia oli vuoden lopussa voimassa 2 741. Eläkkeen rinnalla itsensä MYEL-vakuuttaneita henkilöitä oli noin 1 400.

MYEL-vakuutettujen määrä väheni vuoden 2008 aikana 2,9 prosenttia (v. 2007: -1,2 %). Metsätalousyrittäjien ja poronhoitajien määrä pysyi ennallaan. Kalastajien määrä väheni 4,7 prosenttia.

Vuoden 2008 aikana Mela sai asiakkaakseen 2 603 uutta MYEL-vakuutettua. Edellisenä vuonna uusia vakuutettuja tuli 3 794. Vuoden 2007 suuri uusien vakuutettujen määrä johtui siitä, että lakimuutoksen seurauksena alle 46-vuotiaiden MYEL-vapautukset päättyivät.

MYEL-työtulo

Maatalousyrittäjien sosiaaliturvaetuudet lasketaan henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Vuoden lopussa vakuutettujen keskimääräinen vuotuinen MYEL-työtulo oli 15 684 euroa eli noin 1 307 euroa kuukaudessa. Nousua edelliseen vuoteen oli 3,7 prosenttia.

MYEL-vakuuttamiseen liittyvien hakemusten (työtulon muuttaminen, uusien asiakkaiden vakuuttaminen, vakuutuksen lopettaminen) käsittelyaika oli 29 päivää (vuonna 2007 käsittelyaika oli 41 päivää), vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika oli 49 päivää (vuonna 2007: 51 päivää) ja työkyvyttömyysasioiden käsittelyaika 56 päivää (vuonna 2007: 74 päivää).

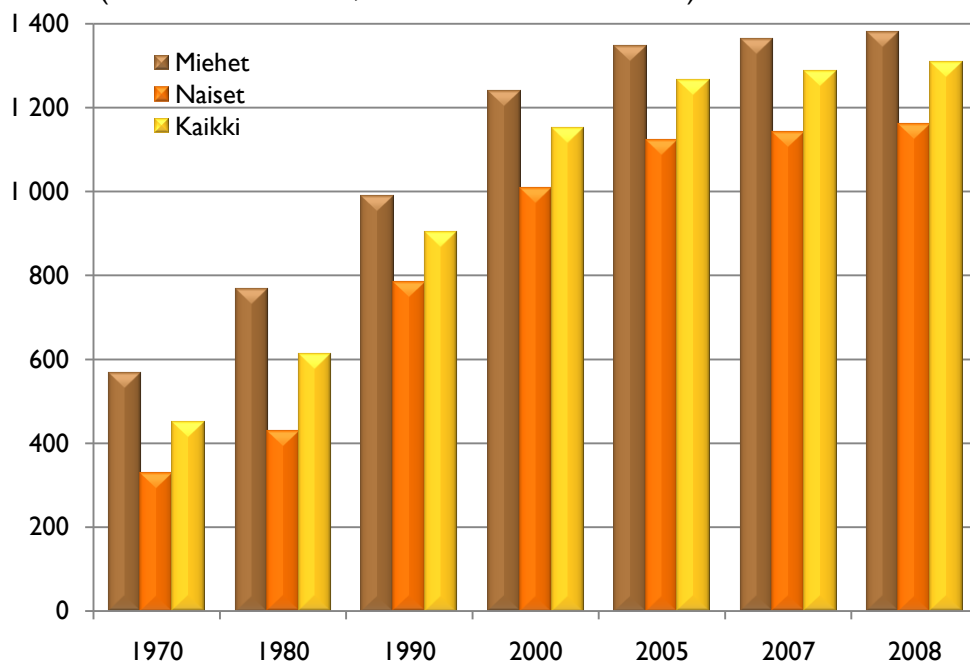
MYEL-vakuutusmaksutulo

Mela sai vakuutusmaksutuloa MYEL-peruseläketurvasta 140,2 miljoonaa euroa. MYEL-maksutulo oli 0,5 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Vakuutettu maksoi MYEL-vakuutusmaksua keskimäärin 1 670 euroa vuodessa.

Ryhmähenkivakuutuksen vakuutusmaksutulo oli 1,6 miljoonaa euroa.

MYEL-vakuutettujen keskimääräiset työtulot sukupuolen mukaan 1970–2008

(euroa kuukaudessa, vuoden 2008 indeksitaso)

Kuva 3. MYEL-vakuutettujen keskimääräiset työtulot vuosina 1970–2008.

MYEL-eläkkeet

Mela maksoi työeläkkeitä yhteensä 684,9 miljoonaa euroa (v. 2007: 662,0 M€). Työeläkemeno kasvoi 3,5 prosenttia edellisestä vuodesta.

Maksetuista työeläkkeistä oli

- vanhuuseläkkeitä 519,1 miljoonaa euroa (v. 2007: 498,2 M€)
- perhe-eläkkeitä 82,7 miljoonaa euroa (80,9 M€) ja
- työkyvyttömyyseläkkeitä 72,2 miljoonaa euroa (72,0 M€).

Vuoden lopussa työeläkettä Melasta sai 153 325 henkilöä (v. 2007: 157 283), joista vanhuuseläkettä sai 133 256 henkilöä (136 158), perhe-eläkettä 44 349 (45 400), työkyvyttömyyseläkettä 11 133 (11 803), työttömyyseläkettä 842 (989) ja osa-aikaeläkettä 333 (359). Työeläkettä saavien määrä laski vuoden aikana 2,5 prosenttia.

Oma työeläke alkoi 2 302 henkilöllä, joista 1 248 siirtyi vanhuuseläkkeelle. Työkyvyttömyyseläkkeitä alkoi 816, työttömyyseläkkeitä 186 ja osa-aikaeläkkeitä 52. Perhe-eläkettä alkoi saada 2 170 henkilöä.

Vuonna 2008 alkanut vanhuuseläke oli suuruudeltaan keskimäärin 774 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 506 euroa kuukaudessa. Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden suuruus oli keskimäärin 671 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 517 euroa kuukaudessa.

Kaikkien maksussa olevien vanhuuseläkkeiden suuruus oli keskimäärin 329 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 252 euroa kuukaudessa.

Ryhmähenkivakuutus

Mela maksoi vuonna 2008 ryhmähenkivakuutuskorvauksia 1,9 miljoonaa euroa kaikkiaan 112 kuolemantapauksen perusteella (v. 2007: 2,1 M€).

Mela-sairauspäiväraha

Mela-sairauspäivärahaa maksetaan maatalousyrittäjille sairausvakuutuksen omavastuuajalta. Vuoden aikana Mela-sairauspäivärahaa maksettiin 13 467 sairausjakson perusteella yhteensä 3,0 miljoonaa euroa. Sairausjaksojen lukumäärä väheni edellisestä vuodesta 5,8 prosentilla, mutta korvausmeno pysyi suunnilleen samana. Sataa MYEL-vakuutettua kohden sairausjaksoja kertyi 16,0.

Työeläkeote

Maatalousyrittäjille, kuten muillekin työkäisille suomalaisille, postitettiin työeläkeote ensimmäistä kertaa. Mela postitti syksyllä otteen 68 000 asiakkaalleen. Osa Melan asiakkaista sai työeläkeotteen palkkatyösuhteestaan johtuen työeläkevakuutusyhtiöistä. Työeläkeote sisälsi tiedot yksityisen sektorin työsuhteista sekä yrittäjyys- ja maatalousyrittäjyysjaksoista karttuneesta eläkkeestä.

Työeläkeote lisäsi asiakkaiden kiinnostusta omaa eläketurvaansa kohtaan. Melan puhelinpalveluun tuli noin tuhat työeläkeotetta koskevaa puhelua. Moni asiakas halusi MYEL-eläkekarttuman nähtyään korottaa MYEL-työtuloaan. Työeläkeote postitetaan jatkossa joka vuosi.

Työeläkeote oli katsottavissa myös Melan sähköisissä asiointipalveluissa. Sieltä työeläkeotteensa kävi tarkistamassa 8 400 asiakasta.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutus (MATA)

MATA-tapaturmavakuutukset

Vuoden lopussa MATA-työtapaturmavakuutus oli voimassa 100 691 henkilöllä (v. 2007: 102 644). Pakollisia vakuutuksia oli 81 427 ja vapaaehtoisia 19 409.

Työtapaturmavakuutuksen rinnalle voi ottaa vapaa-ajan MATA-tapaturmavakuutuksen. Vapaa-ajan MATA-vakuutus oli vuoden lopussa 65 320 henkilöllä (v. 2007: 66 102).

MATA-vakuutusmaksutulo

Työtapaturmavakuutuksen maksutulo oli 10,2 miljoonaa euroa (v. 2007: 12,1 M€). Noin kaksi miljoonaa euroa edellisvuotta alhaisempi maksutulo johtui siitä, että pakollisen työtapaturmavakuutuksen vakuutusmaksua alennettiin vuoden 2008 alussa 14 prosenttia ja vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen 11 prosenttia.

Vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen maksuja kerättiin 4,4 miljoonaa euroa (v. 2007: 4,3 M€).

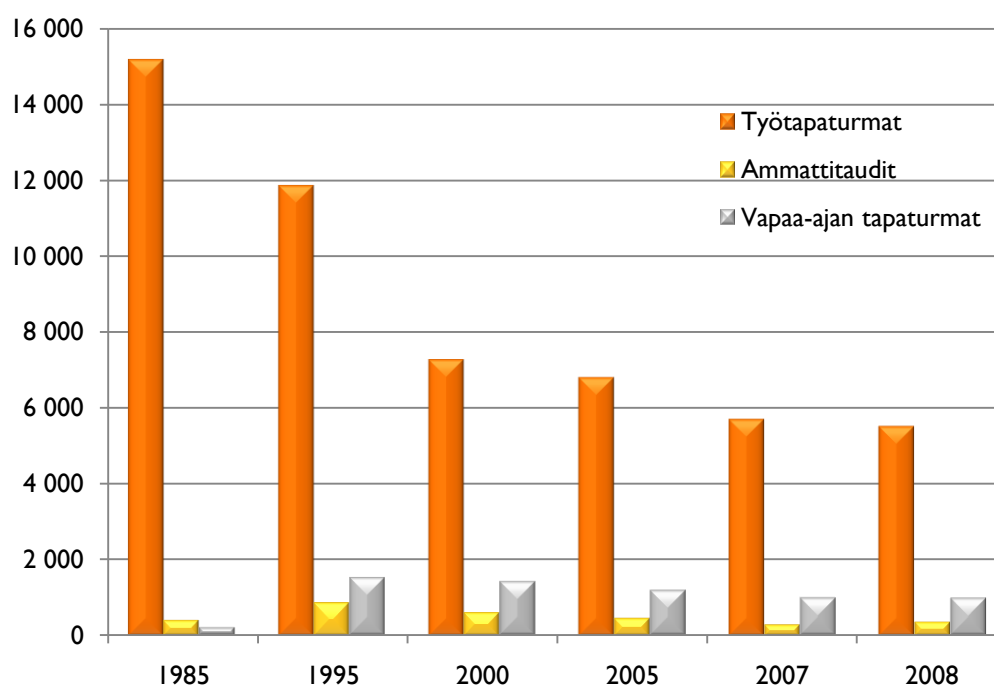
MATA-tapaturmavakuutuskorvaukset

Mela maksoi vuoden 2008 aikana työtapaturmavakuutuksen korvauksia 34,3 miljoonaa euroa (v. 2007: 33,1 M€).

Uusia työtapaturmia korvattiin 5 520 (v. 2007: 5 711) ja uusia ammattitauteja 358 (286). Kuolemaan johti vuoden aikana kymmenen tapaturmaa ja yksi ammattitauti (v. 2007: 8 kuolemantapausta). Työtapaturmien määrä aleni 3,3 prosenttia. Työtapaturmia sattui 5,4 sataa vakuutettua kohden. Määrä oli samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Ammattitautien määrä kasvoi 25,2 prosenttia. Kasvu johtui pääasiassa homepölykeuhko-sairauksien ja myyräkuumeiden lisääntymisestä. Näissä sairauksissa on merkittävää vuosittaista vaihtelua.

Vapaa-ajan vakuutuksesta korvattiin 970 uutta tapaturmaa, mikä on suunnilleen sama määrä kuin edellisenä vuotena. Korvauksia maksettiin kaikkiaan 3,8 miljoonaa euroa (v. 2007: 3,7 M€).

Uudet korvatut MATA-tapaturmat ja ammattitaudit 1985–2008

Kuva 4. Korvatut uudet tapaturmat ja ammattitaudit vuosina 1985–2008.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistäminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin perustuva työturvallisuustyö on tapaturmien ja ammattitautien torjuntaa neuvomalla, tiedottamalla ja kouluttamalla. Työturvallisuustyöhön käytettiin 487 500 euroa. Työturvallisuusapurahoja maksettiin vuoden aikana 169 700 euroa ja uusia apurahoja myönnettiin 197 000 euroa kahdeksaan eri hankkeeseen.

Vuosi 2008 oli työterveyden ja -turvallisuuden teemavuosi ”Työ ja hyvinvointi maaseudulla”. Teemavuoden tärkeimpänä tavoitteena oli lisätä maatalousyrittäjien työterveyshuollossa mukana olevien yrittäjien määrää. Vuoden aikana työterveyshuoltoon liittyikin 2 050 uutta asiakasta, mikä on kaksinkertainen määrä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Työterveystapahtumia järjestettiin yhteistyökumppaneina toimineiden MTK:n, SLC:n,

ProAgrian ja Työterveyslaitoksen kanssa noin sata. Vuoden 2008 lopussa työterveyshuoltoon kuului 39,0 prosenttia MYEL-vakuutetuista.

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon sisältyy maatilalla tehtävä työolosuhdekartoitus. Hyvän työterveys-huoltokäytännön mukaan tilakäynti tulisi tehdä neljän vuoden välein. Mela on määräaikaisen (v. 2007–2009) lain turvin hoitanut myöhässä olleita tilakäyntejä kuntoon. Vuoden 2008 loppuun mennessä koko Suomessa oli päästy normaaliin neljän vuoden tilakäyntiryhtiin.

Melalla on 20 työturvallisuusasioihin erikoistunutta asiamiestä.

Kuntoutus

MYEL:iin perustuvaan ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 803 000 euroa. Kuntoutuskulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,0 prosenttia. Luku sisältää kuntoutusrahat ja kuntoutukseen osallistuneiden kulut tutkimuskuluineen. Kuntoutuksena korvattiin lisäksi 117 asiakkaalle työssä selviytymistä helpottavia apuvälineitä 455 000 eurolla.

MATA-kuntoutukseen käytettiin 1,7 miljoonaa euroa, mikä on sama summa kuin edellisenä vuonna. Luku ei sisällä kuntoutusajan ansionmenetykskorvauksia.

Luopumisjärjestelmät

Luopumistuki (LUTU)

Maatalousyrittäjien luopumistukijärjestelmästä ja sen voimassaolosta on säädetty määräaikaisilla laeilla. Nykyinen luopumistuki on voimassa vuodet 2007–2010.

Vuoden 2008 aikana uusia luopumistukia alkoi 1 123 henkilöllä (v. 2007: 1 048). Merkittävälle osalle vuonna 2007 luopumistuen etukäteispäätöksen saaneista luopumistuen alkamispäätös annettiin vuoden 2008 puolella.

Luopumisjärjestelmän kautta viljelystä luovuttiin yhteensä 929 tilalla vuonna 2008 (771 tilaa v. 2007). Sukupolvenvaihdos toteutettiin 385 tilalla, lisämaaksi pellot myi 155 tilaa ja pellot vuokrasi pois 385 tilaa. Porotaloudessa tapahtui 4 luopumista luopumistuen kautta.

Vuoden aikana luopumistukea maksettiin 89,7 miljoonaa euroa (v. 2007: 85,9 M€). Summa kasvoi 4,5 prosenttia edellisvuodesta. Luopumistuen saajia oli vuoden lopussa 8 736.

Vanhat luopumisjärjestelmät

Mela hoitaa myös ennen luopumistukijärjestelmän voimaantuloa vuonna 1995 päättyneiden luopumisjärjestelmien mukaisia korvauksia. Niitä maksettiin 19 009 saajalle. Suurin ryhmä oli luopumiseläkkeen (LUEL) saajat. Vuoden lopussa heitä oli 18 881. Sukupolvenvaihdoseläkkeellä oli 97 henkilöä. Päättyneiden luopumisjärjestelmien korvauksiin käytettiin 51,0 miljoonaa euroa. Korvaussumma pieneni 5,0 prosenttia edellisvuodesta.

Maatalouslomitus

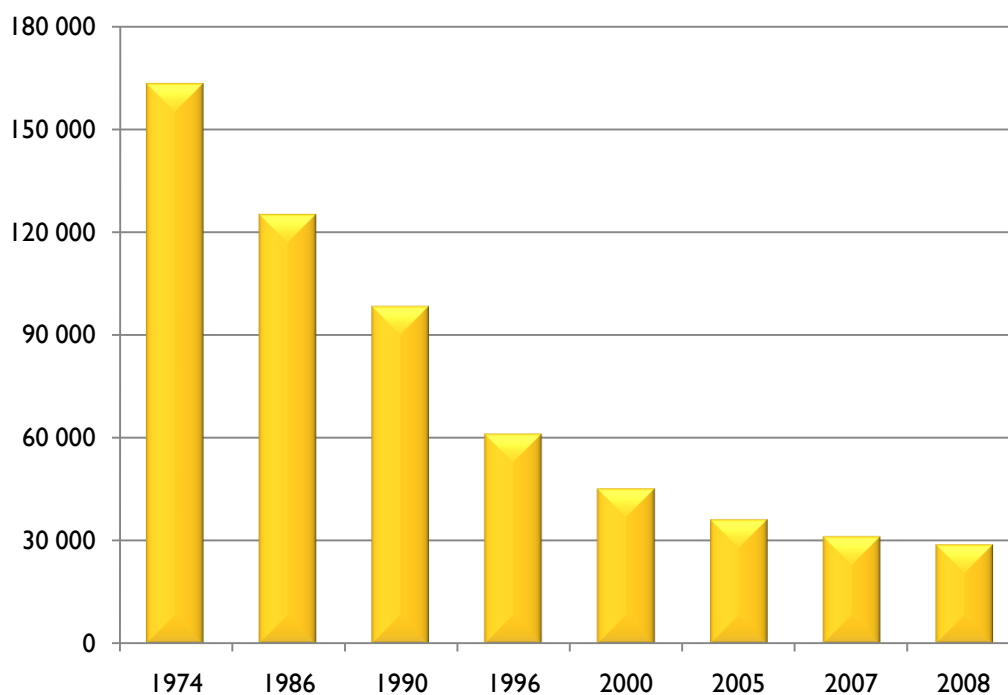
Mela korvaa maatalouslomituksen kustannukset valtion rahoittamana kuntien hoitamille paikallisyksiköille maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (LOMAL) mukaisesti.

Vuonna 2008 maksettiin kunnille lomituksen käyttökustannusten korvausta 184,2 miljoonaa euroa (v. 2007: 188,6 M€). Hallintokustannuksia varten paikallisyksiköille maksettiin 14,1 miljoonaa euroa (v. 2007: 14,1 M€). Lisäksi valtio korvasi Melalle lomitushallinnon hoitamisesta aiheutuneita kustannuksia 1,8 miljoonaa euroa.

Alueellisia paikallisyksiköitä toimi vuoden 2008 aikana 89 (v. 2007: 96). Hallintohenkilökuntaa näissä työskenteli 354 (409). Kuukausipalkkaisia lomittäjiä oli 4 836 (4 931).

Vuoden aikana vuosilomaa käyttäneitä karjatalousyrittäjiä oli 28 866 (v. 2007: 30 621). Vuosilomaa käyttäneiden yrittäjien määrä väheni 5,7 prosenttia. Sijaisavun käyttäjiä oli 11 515 (12 283). Sijaisavun käyttäjien lukumäärä väheni 6,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuosilomaan oikeutetut maatalousyrittäjät 1974–2008

Kuva 5. Vuosilomaan oikeutettujen maatalousyrittäjien lukumäärä 1974–2008.

Lomitusoikeutta käyttäneet viljelijät pitivät 25 vuosilomapäivästään keskimäärin 24,77 päivää. Maksullisen lomituksen käyttö lisääntyi edellisestä vuodesta 0,1 prosentilla ja oli yhteensä 121 845 päivää.

Vuoden aikana lomituksen sähköisiä palveluita (www.lomitus.fi) laajennettiin niin, että asiakkaat pystyvät halutessaan hoitamaan kaikki lomitukseen liittyvät asiat internetin kautta. Vuoden loppuun mennessä lähes viisi tuhatta lomaan oikeutettua maatalousyrittäjää oli kirjautunut Lomitusnettiin.

Asiakaspalvelu

Asiakaspalvelu toteutti asiakaspalvelustrategian mukaisesti aktiivista yhteydenpitoa asiakkaisiin. Vakuutus-kampanjoiden lisäksi asiakaspalvelu keskittyi hoitamaan työeläkeotteeseen liittyneitä tiedusteluita. Työeläke-otepalvelun keskeisenä tavoitteena oli saattaa asiakkaiden MYEL-työtulo maatilán todellisia olosuhteita vastaavalle tasolle.

Melan asiakaspalvelu sai asiakastytyväisyystutkimuksessa kokonaisarvosanaksi 7,97 (vuonna 2007 arvosana oli 7,94). Pääkonttorin palvelu sai arvosanaksi 7,87 (v. 2007: 7,85) ja asiamiesten palvelu 8,79 (v. 2007: 8,75).

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n toteuttamassa maanviljelijää palvelevien organisaatioiden imago-tutkimuksessa Mela sai arvosanaksi 7,62. Nousua edelliseen vuoteen oli 0,37 yksikköä.

Asiamiesverkosto

Melassa oli vuoden 2008 lopussa 60 asiamiestä ja saman verran asiamiesalueita. Asiamiehistä yhdeksän oli päätoimisia ja loput osa-aikaisia. Asiamiehen keskimääräinen työaika on 60 prosenttia täydestä työajasta.

Asiamiehet ottivat asiakkaita vastaan 217 toimipisteessä. Yhdellä asiamiehellä on vastuullaan keskimäärin 1 400 MYEL-vakuutettua asiakasta.

Puhelinpalvelu

Melan puhelinpalvelu on keskitetty kahteen asiakaspalvelunumeroon. Puhelinpalvelussa työskenteli keskimäärin viisi henkilöä. Puhelinpalveluun tuli vuoden aikana noin 30 000 puhelua.

Sähköiset asiointipalvelut

Sähköisten asiointipalveluiden tarjontaa lisättiin vuoden aikana. Toukokuussa sähköisiin asiointipalveluihin lisättiin työeläkeote sekä oman Mela-turvan arviolaskelma. Syyskuusta lähtien myös MYEL-työtulon ja muidenkin vakuutustietojen muutoshakemuksen on voinut tehdä sähköisesti.

Vuoden aikana sähköisissä asiointipalveluissa vieraili noin 1 100 kävijää kuukaudessa. Julkisilla internetsivuilla oli noin 9 800 vierailijaa kuukaudessa. Melan uudet internetsivut julkaistiin helmikuun puolessa välissä.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja keski-ikä

Melan pääkonttorissa työskenteli vuoden aikana 185 henkilöä (työsuhteiden määrä). Keskimääräinen koko-aikaisiksi työsuhteiksi muutettu nettohenkilömäärä pääkonttorissa oli 171. Vuonna 2007 nettohenkilömäärä oli 172.

Melan asiamiehinä toimi 62 henkilöä (työsuhteiden määrä), joista 2 hoitaa tarvittaessa sijaisuuksia. Koko-aikaisiksi työsuhteiksi muutettuna asiamiesten nettohenkilömäärä oli 36 (v. 2007: 35).

Koko henkilökunnan keski-ikä on 50,1 vuotta. Alle 35-vuotiaiden osuus on 9,3 %, 36–49-vuotiaiden 33,2 %, 50–59-vuotiaiden 38,9 % ja yli 60-vuotiaiden 18,6 %.

Henkilöstön palkat

Henkilökunnalle maksetut suoriteperusteiset palkat olivat 8,3 miljoonaa euroa (vuonna 2007: 7,8 M€). Tästä palkkasummasta 113 800 euroa (1,5 %) oli tulospalkkiota, mikä maksettiin vuonna 2007 saavutettujen tulostavoitteiden perusteella.

Työhyvinvoinnin edistäminen

Henkilökunnalle järjestettiin muun muassa monipuolisia liikuntaryhmiä omissa liikuntatiloissa, TYHY-tapahtuma sekä työhyvinvointiin liittyviä luentoja. Melalla on oma työterveysasema Kiinteistö Oy Metsäta-
piolalta vuokratuissa tiloissa.

Vaihtuvuus

Melan henkilöstön vaihtuvuus pääkonttorissa oli 9,4 prosenttia (v. 2007: 7,8 %). Puolet vaihtuvuudesta johtui eläkkeelle siirtymisistä.

Osaamisen kehittäminen ja siirtäminen

Henkilökunta osallistui toimintavuoden aikana sisäiseen ja ulkopuoliseen koulutukseen entisessä laajuudessa. Henkilökuntaa koulutettiin muun muassa palkkakeskustelun käymiseen.

Esimiehet käyvät alaistensa kanssa kehityskeskustelun kerran vuodessa. Kehityskeskustelussa käsitellään osaamisen kehittämistä ja työtehtävissä suoriutumista.

Tasa-arvo

Melan 247 toimihenkilöstä 160 (65 %) on naisia ja 87 (35 %) miehiä.

Melassa on tasa-arvolain mukainen tasa-arvosuunnitelma. Selvityksen mukaan tasa-arvo naisten ja miesten välillä toteutuu palkkauksessa ja sijoittumisessa eri työtehtäviin Melassa suunnilleen samalla tavalla kuin vakuutuslalla keskimäärin. Melassa on sovittu tasa-arvon toteutumista varmistavista toimenpiteistä ja seurantajärjestelmistä.

Sisäinen viestintä

Sisäisen viestinnän ja tiedon liikkumisen parantamiseksi suunniteltiin vuoden aikana henkilökunnan käyttöön intranet. Pilke-nimen saanut intranet avattiin joulukuun puolivälissä. Jyväällä-henkilöstölehti ilmestyi kaksi kertaa.

Talous ja hallinto

Sijoitustoiminta

Melan sijoitustoiminnan hoitaminen perustuu hallituksen vuosittain vahvistamaan sijoitussuunnitelmaan.

Melan sijoitukset olivat vuoden lopussa markkina-arvoltaan 118,4 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa markkina-arvoisesta sijoituspääomasta oli korko- ja korkorahastosijoituksia 44,6 prosenttia ja osake- ja osakerahastosijoituksia 25,3 prosenttia. Kiinteistö- ja kiinteistörahastosijoituksia oli 23,8 prosenttia ja muita sijoituksia 6,3 prosenttia. Luvuissa ovat mukana myös omien toimitilojen hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Metsätapiolan osakkeet.

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto oli -13,3 miljoonaa euroa vuonna 2008 (v. 2007: +7,7 M€). Käyvin arvoin laskettu tappio oli 18,1 miljoonaa euroa eli -12,0 prosenttia sitoutuneelle pääomalle. Vastaava tuotto oli edellisenä vuonna +2,9 prosenttia. Sijoitustoiminnan tuotto-, riski- ja muita tunnuslukuja sekä niiden laskentaperiaatteita on selvitetty tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liikekulut

Kokonaisliikekulut olivat 24,1 miljoonaa euroa (v. 2007: 22,8 M€). Tästä määrästä henkilöstökulut olivat 10,5 miljoonaa euroa ja atk-kulut 9,6 miljoonaa euroa. Kokonaisliikekulut kasvoivat 5,6 prosenttia.

Valtion ja Kansaneläkelaitoksen maksuosuudet

Valtion maksuosuus ilman lomitusta oli 624,3 miljoonaa euroa (v. 2007: 597,8 M€). Valtion osuus kattoi 72,0 prosenttia korvausmenoista.

Maatalouslomituksen kuluista valtio maksoi 200,0 miljoonaa euroa, jossa oli alenemaa edelliseen vuoteen 3,7 miljoonaa euroa.

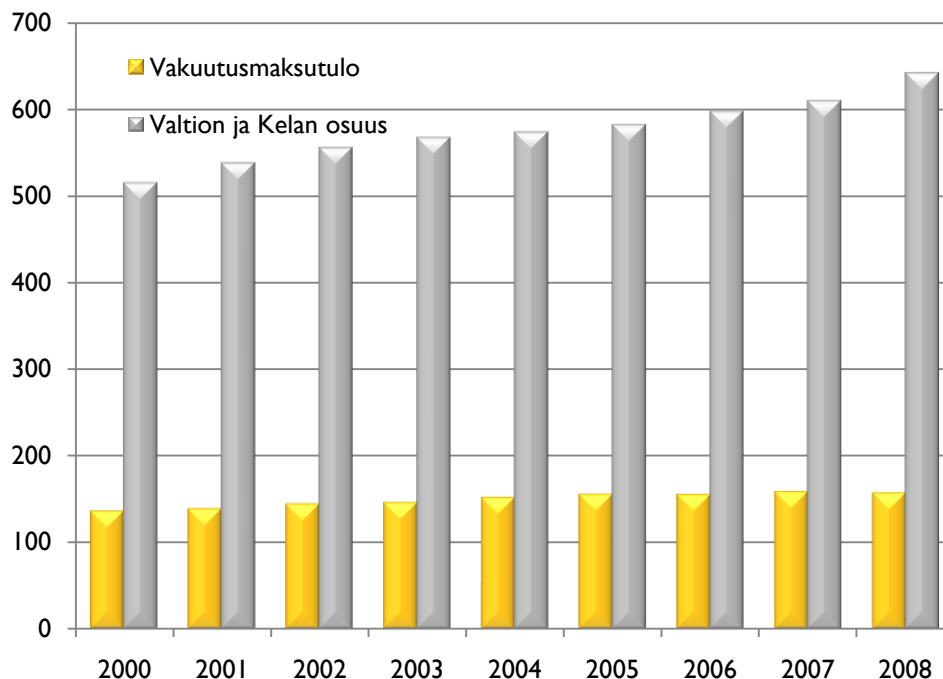
Kansaneläkelaitoksen maksuosuus oli 17,1 miljoonaa euroa (v. 2007: 12,3 M€). Vuoden 2008 huono sijoitustulos näkyy myös Kelan osuuden euromääräisenä kasvuna. Kansaneläkelaitoksen lakiin perustuva maksuosuus on 30,8 prosenttia MATAn kokonaiskustannuksista.

Asiakkaiden maksuosuus

Asiakkaat maksoivat vakuutusmaksuja Melaan 156,3 miljoonaa euroa (v. 2007: 157,5 M€). Asiakkaiden maksuosuus kattoi 20,0 prosenttia korvausmenoista.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut sisältyvät tilinpäätöksen liitetietoihin.

Melan vakuutusmaksutulo sekä valtion ja Kelan osuus 2000–2008
(maksuperusteisesti, miljoonaa euroa, ko. vuoden indeksitasossa)

Kuva 6. Asiakkaiden maksamien vakuutusmaksujen, valtion ja Kelan osuudet Melan rahoituksesta 2000–2008.

Riskienhallinta

Melalla on koko toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma, jonka Melan hallitus hyväksyy vuosittain. Hallitus valvoo suunnitelman toteutumista muun muassa riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen ja valvontatilitarkastajien vuosittaisten raporttien pohjalta.

Melan toiminnassa keskeisiä ovat atk-toimintoihin, rahoitukseen ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit. Henkilöriskejä hallitaan erityisesti varahenkilö- ja seuraajasuunnittelulla ja muuttuvan lainsäädännön vaatiman osaamisen varmistamisella.

Vuoden 2008 aikana otettiin käyttöön uudet riskienhallinnan työkalut. Nyt riskit pisteytetään riskianalyysilomakkeen avulla. Uudesta riskienhallintajärjestelmästä järjestettiin perusteellinen koulutus esimiehille.

Tarkempi kuvaus Melan riskienhallintatoiminnoista on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tietohallinto

Vuosi 2008 painottui asiakkaille verkon kautta tarjottavien palveluiden kehittämiseen. Vuoden kuluessa asiakkaille julkaistiin uusia sähköisiä palveluita, kuten sähköinen työeläkeote ja MYEL-työtulon muutoshakemus.

Apurahansaajien tulo Melan asiakkaiksi aiheutti muutoksia Melan sovelluksiin. Tämä työ käynnistyi syksyllä 2008 ja se valmistuu maaliskuussa 2009. Muina keskeisinä töinä toteutettiin uuden lomituksen hallintojärjestelmän lopputyöt, uusi intranet, sekä laajennettiin eläkkeen käsittelyjärjestelmän palveluita.

Melan uuden hankintastrategian mukaisesti käyttöpalvelut kilpailutettiin ja toimittajaksi valittiin TietoEnator Processing & Network Oy seuraavien kolmen vuoden ajaksi. Myös Melan uuden kehitys- ja palveluarkkitehtuurin suunnittelu kilpailutettiin. Työn toimitti Accenture Oy.

TKP Tieto Oy:n kanssa solmittiin sopimus nykyisten sovellusten ylläpidosta kolmeksi vuodeksi.

Atk-sovellusten ja ylläpitopalveluiden tuleviin kilpailutuksiin varauduttiin palkkaamalla tietohallintoyksikköön uusia toimihenkilöitä.

Tulevaisuuden näkymiä

Melan toiminnassa keskeisellä sijalla perustehtävien hyvän hoitamisen ohella on uuden asiakasryhmän, apurahansaajien, vakuuttamisen sujuva käynnistäminen. Melan strategiaa muutettiin syksyllä 2008 siten, että apurahansaajat huomioidaan toiminnassa tasaveroisena ryhmänä maatalousyrittäjien kanssa.

Työterveyden ja -turvallisuuden teemavuonna näkyvästi esille nostetun työterveyshuollon markkinointia jatketaan aktiivisesti myös kuluvana vuonna. Maatiloilla on ilmennyt aikaisempaa enemmän uupumisia. Henkisen jaksamisen tukemiseen onkin panostettava aikaisempaa enemmän.

Sähköisten asiointipalveluiden kehittämiseen panostetaan edelleen. Jatkossa asiakkaat voivat hakea myös Mela-sairauspäivärahan internetin kautta. Apurahansaajat voivat tehdä vakuutushakemuksensa sähköisesti maaliskuusta lähtien.

Mela täyttää 40 vuotta 6.8.2009. Tasavuotia juhlitaan pääasiassa työn merkeissä. Juhlavuosi näkyy muun muassa näyttelyesiintymisissä, asiakastapahtumissa ja asiakaslehdessä.